

Sygn. akt V KK 152/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Ryński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 13 czerwca 2017 r.,
sprawy **J.K.**
skazanego z art. 279 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w [...]
z dnia 30 września 2016 r., sygn. akt IV Ka .../16
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w [...]
z dnia 16 grudnia 2015 r., sygn. akt II K .../15

postanowił:

- I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;**
- II. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy w [...], uznał oskarżonego J. K. za winnego tego, że:

1. w dniu 31 stycznia 2015 roku dopuścił się czynnej napaści na funkcjonariusza Policji K. S. w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych w ten sposób, iż użył wobec niego środka obezwładniającego w postaci ręcznego miotacza gazu oraz uderzył go nim w głowę a także kopał go po nogach powodując obrażenia w postaci urazu głowy z otwartą raną powłok głowy, stłuczenie nadgarstka i ręki, z rozpoznaniem ciała obcego lub przedmiotu przechodzącego

przez skórę, naruszające czynności narządów ciała na czas poniżej dni siedmiu, w celu doprowadzenia do zaniechania prawnej czynności służbowej jego zatrzymania podczas usiłowania dokonania przestępstwa kradzieży z włamaniem, to jest występku z art. 223 § 1 k.k. i art. 224 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 223 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności;

2. oskarżonego J. K. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku to jest występku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

3. oskarżonego J.K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku to jest występku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

4. oskarżonego J.K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie IV części wstępnej wyroku to jest występku z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

5. oskarżonego J.K. uznał za winnego tego, że w okresie pomiędzy 6 a 20 stycznia 2015 roku w B., po uprzednim rozwierceniu i wyłamaniu wkładki w drzwiach wejściowych wszedł do mieszkania skąd zabrał w celu przywłaszczenia między innymi 317 sztuk zegarków naręcznych i kieszonkowych różnych marek, kolekcję znaczków pocztowych, kolekcję 100 monet, 13 sztuk pasków do zegarków różnych marek, złoto-srebrną papierośnicę, breitlingh stopery 3 sztuki o wartości 3000 zł, Junchons stoper z futerałem o wartości 500zł, zegarki Gruen precisiön automatic sztuk 2 wartości 1000 zł, zegarek Zentra automatic o wartości 600 zł, dewizki stalowe do kieszonek sztuk 10 o wartości 400zł, dewizki srebrne zabytkowe 8 sztuk o wartości 800 zł, dewizki złote i pozłacane 6 sztuk o wartości 2400 zł, wino w niebieskiej strzelistej butelce ze złotą etykietką o wartości 80 zł, zegarek Efema Macic kwadratowy stalowy o wartości 1500 zł, złoty pierścionek damski w kształcie paska z klamerką o wartości 350 zł, Chronografie Swisse sztuk 3 o wartości 6600 zł, widelczyki porcelanowe Wampie o wartości 150 zł, przy czym wartość

kolekcjonerska skradzionych przedmiotów przekraczała kwotę 350000zł, a nadto zegarek Pierre Liwiet i różne niemieckie i francuskie medale i odznaczenia z brązu, mosiądzu o nieustalonej ilości i wartości na szkodę W. S., to jest występku z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczone wobec oskarżonego J.K. w punktach I, II, III, IV i V wyroku kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego J.K. obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie IV części wstępnej wyroku poprzez zapłatę na rzecz M. K. kwoty 800 zł.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego J.K. obowiązek naprawienia w części szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie V części wstępnej wyroku poprzez zapłatę na rzecz W. S. kwoty 17380 zł.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego i oskarżyciela posiłkowego, Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 30 września 2016 r. zmienił zaskarżony wyrok w pkt VIII jego dyspozycji w ten sposób, że wskazaną kwotę z tytułu naprawienia w części szkody wyrządzonej przestępstwem podwyższył do kwoty 350.000 zł. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego zarzucając naruszenie:

1. przepisu art. 6 k.p.k. w zw. z art. 449 a § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 423 § 2 k.p.k., polegające na wydaniu zaskarżonego orzeczenia przez Sąd odwoławczy, a także rozpoznanie apelacji, pochodzących od stron postępowania, w sytuacji, gdy oskarżony nie miał świadomości w zakresie treści uzupełnionego uzasadnienia wyroku, sporządzonego na- podstawie przepisu art. 449 a § 1 k.p.k., w zakresie środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, a także nie mógł się ustosunkować do rozumowania Sądu I instancji w tym zakresie, gdyż nieprawidłowo doręczono mu przesyłkę z tym uzasadnieniem, to jest doręczano na

nieprawidłowy adres, a w sytuacji, gdy obrońca oskarżonego kwestionował naruszenie przepisu art. 424 k.p.k., a zakres zaskarżenia oskarżyciela posiłkowego obejmował wysokość orzeczonego przez Sąd I instancji środka karnego w postaci obowiązku naprawienia na Jego rzecz szkody, co następnie zostało uwzględnione w wyroku Sądu II instancji, a co zatem spowodowało naruszenie prawa do obrony oskarżonego w znaczeniu materialnym;

2. przepisu art. 170 § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., poprzez brak podjęcia stosownych działań mających na celu wyjaśnienie niniejszej sprawy i ustalenie prawdy materialnej, w tym niezasadne oddalenie ma rozprawie apelacyjnej w dniu 30 września 2016 r. wniosku dowodowego złożonego przez obrońcę skazanego, zmierzającego do zbadania akt sprawy współoskarżonego o popełnienie jednego z zarzucanego oskarżonemu czynów, zawisłej przed Sądem Rejonowym w [...], w zakresie wnioskowanego przez obrońcę skazanego (k. 384) stopnia i zakresu zawinienia skazanego i nieprawidłowe uznanie, iż przy przeprowadzanej na tej rozprawie apelacyjnej czynności uzupełniającego przesłuchania J.K., a w szczególności wobec ich treści, okoliczności te nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdy tymczasem przeprowadzenie wnioskowanego dowodu, doprowadziłoby do dokonania nowych ustaleń faktycznych, a także miałoby znaczenie przy ocenie zarzutu złożonego w apelacji przez obrońcę skazanego, a dotyczącego rażącej niewspółmierności orzeczonych przez Sąd I instancji kar jednostkowych oraz kary łącznej;

3. przepisu art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na braku należytego i wszechstronnego rozpoznania zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy skazanego, a także na nierzetelnym rozważeniu i lakonicznym odniesieniu się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do tych zarzutów i nie ustosunkowanie się do argumentacji zawartej w jej uzasadnieniu, w szczególności w kontekście zarzutu nie przeprowadzenia w odpowiednim zakresie postępowania dowodowego oraz rażącej niewspółmierności kar jednostkowych oraz kary łącznej w zakresie orzeczenia Sądu I instancji;

4. przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 106 k.k. w zw. z art. 76 § 1 k.k., polegające na nieprawidłowej oraz nienależytej kontroli instancyjnej i zaakceptowaniu dowolnego rozumowania Sądu pierwszej instancji oceniającego

wysokość poniesionej przez oskarżyciela posiłkowego szkody, wyrządzonej działaniem oskarżonego, a także ustalenia dotyczące karalności skazanego, które następnie stały się nie tylko podstawą wysokości orzeczonej przez Sąd I instancji kary, ale także były podstawą nie zaakceptowania przez Sąd II instancji podniesionego przez obrońcę skazanego w apelacji zarzutu dotyczącego rażącej niewspółmierności kary.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w [...], a także wyroku Sądu I instancji, i przekazanie sprawy w zaskarżonym zakresie do ponownego rozpoznania przez właściwy do jej rozpoznania Sąd Rejonowy, ewentualnie do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w [...].

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w [...] wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Postępowanie sądowe w sprawie niniejszej nie jest obarczone żadnymi uchybieniami określonymi w art. 439 k.p.k., jak również innymi, które należałoby zakwalifikować, jako rażące naruszenie prawa mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Takie tylko bowiem stwierdzenie rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, zgodnie z treścią art. 523 § 1 k.p.k., może spowodować wzruszenie prawomocnego wyroku w drodze nadzwyczajnego środka odwoławczego, jakim jest kasacja.

Lektura rozpoznanej kasacji – wniesionej stosownie do wymagań przez adwokata - pozostawia wątpliwości, czy rzeczywiście gwarantuje ona profesjonalny charakter w sferze formalnej i merytorycznej wniesionego środka zaskarżenia.

Wśród podniesionych w kasacji przez obrońcę skazanego zarzutów obraży prawa procesowego jako pierwszy został sformułowany zarzut naruszenia przepisu art. 6 k.p.k. w zw. z art. 449a § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 423 § 2 k.p.k. poprzez pozbawienie możliwości ustosunkowania się do rozumowania Sądu I instancji w zakresie środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, albowiem pomimo wydania uzupełnionego uzasadnienia wyroku w trybie art. 449 a k.p.k. nie

został on doręczony oskarżonemu. Zarzut ten jest całkowicie bezpodstawny. Z akt niniejszej sprawy bezspornie bowiem wynika, że przesyłkę z uzupełnionym uzasadnieniem doręczono oskarżonemu na wskazany przez niego adres ul. L. , D. Fakt odebrania korespondencji oskarżony pokwitował w dniu 12 lipca 2016 r. własnoręcznym podpisem (k. 373, t. II). W związku z powyższym nie może być mowy o jakimkolwiek naruszeniu przepisów proceduralnych, które miałyby skutkować ograniczeniem praw oskarżonego, w tym prawa do obrony.

Jako oczywiście bezzasadny jawi się także zarzut z pkt 2 kasacji, w którym obrońca powołał się na rażące naruszenie art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez oddalenie na rozprawie apelacyjnej wniosku dowodowego złożonego przez obrońcę, zmierzającego do zbadania akt sprawy współoskarżonego o popełnienie jednego z zarzucanych oskarżonemu czynów, w zakresie wnioskowanego przez obrońcę stopnia i zakresu zawinienia J. K. Sąd Okręgowy oddalając wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z akt sprawy Sądu Rejonowego w [...] na rozprawie w dniu 30 września 2016 r. (k. 384-384verte, t. II) żadną miarą nie uchybił przepisom wskazanym w podstawie prawnej tego zarzutu. Logicznie i racjonalnie wykazał, że okoliczności przywołane we wniosku dowodowym (teza – albowiem przedmiot tamtego postępowania ściśle wiąże się z niniejszą sprawą i może mieć wpływ na ocenę zawinienia oskarżonego) nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Toteż zasadnie ten wniosek w oparciu o przepis art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. oddalił. Obrońca, na co zwrócono uwagę w uzasadnieniu postanowienia, sformułował tezę bardzo ogólną i niewskazującą konkretnych okoliczności, czy dowodów oraz ich wpływu na rozstrzyganie w sprawie niniejszej. W tym kontekście wskazać należy, że w utrwalonym i w pełni akceptowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że to składający wniosek ma precyzyjnie wskazać okoliczności, które mają być udowodnione, gdyż w przeciwnym razie przepis art. 170 k.p.k. straciłby sens, a organy procesowe zmuszone byłyby w nieskończoność dopuszczać całkowicie nieokreślone wnioski dowodowe, wychodząc z założenia, iż być może treść przeprowadzonych dowodów będzie mogła mieć jakieś znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (zob. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2001 r., V KKN 24/99, LEX nr 51667*). Abstrahując natomiast od tego, czy doszło w związku z tym do naruszenia

prawa procesowego, stwierdzić należy, że w żaden sposób takie hipotetyczne naruszenie, mające polegać na bezpodstawnym oddaleniu wniosku dowodowego, nie mogło mieć istotnego wpływu na treść orzeczenia, co zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k., jest warunkiem *sine qua non* uznania zasadności nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim pozostaje kasacja.

Odnosząc się z kolei do zarzutu z pkt 3, w którym Autor powołuje się na rażące naruszenie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. stwierdzić należy, że wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd odwoławczy stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał, dlaczego uznał zarzuty podniesione w tym zakresie w apelacji za niezasadne. Na k. 5-7 Sąd Okręgowy odniósł się do wyjaśnień oskarżonego uzupełniając przesłuchanego na rozprawie odwoławczej w dniu 30 września 2016 r., a także kwestii wymiaru kary wymierzonej w ramach przypisanych J. K. czynów. Wykazał i w sposób rzeczowy, przekonujący uzasadnił, dlaczego i w jakim zakresie odrzucił te wyjaśnienia jako nieprzekonywujące i nieznajdujące oparcia w pozostałym materiale dowodowym.

W ostatnim zarzucie oznaczonym, jako 4 obrońca powołał się na rażące naruszenie przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 106 k.k. w zw. z art. 76 § 1 k.k. poprzez nienależytą kontrolę instancyjną w zakresie zaakceptowania dowolnego rozumowania Sądu I instancji oceniającego wysokość szkody poniesionej przez oskarżyciela posiłkowego, a także w zakresie ustaleń dotyczących karalności skazanego, które stały się podstawą orzeczonej kary.

Argumentując konieczność uwzględnienia tego zarzutu w zakresie zasądzonego roszczenia odszkodowawczego skarżący zarzucił Sądowi odwoławczemu zaniechanie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego odpowiedniej specjalności na okoliczność ustalenia wysokości szkody. Wbrew stanowisku skarżącego Sąd odwoławczy szczegółowo przedstawił, w jaki sposób wyliczył wartość szkody stanowiącej przedmiot przestępstwa przypisanego oskarżonemu w pkt V-tym wyroku Sądu I instancji (s. 7 – 9 uzasadnienia SO). Należy podkreślić, że bazą tych wyliczeń były ustalenia Sądu Rejonowego, a także pewne fragmenty relacji pokrzywdzonego W. S. i wyjaśnień oskarżonego J.K.. Na podstawie tych dowodów Sąd odwoławczy w sposób szczegółowy oraz logiczny

wykazał, dlaczego przyjął konkretną wartość zasądzonego roszczenia, w postaci obowiązku naprawienia szkody i tej oceny nie można uznać za dowolną, w stanie materiału dowodowego, jaki w tej sprawie został zgromadzony. W tej sytuacji, nie do zaakceptowania jest twierdzenie autora kasacji, że zaniechanie skorzystania z opinii biegłego dla dokonania wyceny konkretnych przedmiotów stanowiło naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, tym bardziej, że biegły przy dokonywaniu wyceny musiałby korzystać z odrębnego spisu kolekcji dokonanego przez pokrzywdzonego i nie dysponowałby, ani konkretnymi przedmiotami, poza jednym odzyskanym w toku postępowania zegarkiem, ani nawet zdjęciami tych przedmiotów (zob. s. 4 uzasadnienia SR).

Wbrew twierdzeniom skarżącego fakt powołania się przez Sąd odwoławczy na uprzednią karalność skazanego w sprawie (s. 7 uzasadnienia SO), nie naruszał art. 106 k.k. w zw. z art. 76 § 1 k.k., bowiem orzeczenie Sądu Rejonowego w [...] z dnia 1 maja 2012 r., sygn. akt II K .../12, skazujące za czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 282 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat, które uprawomocniło się 13 stycznia 2012 r. nie uległo zatarciu. Zgodnie z treścią art. 76 § 1 k.k. skazanie na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Zatem, w omawianej sprawie byłaby to data 13 lipca 2016 r., podczas gdy Sąd odwoławczy orzekał w tej sprawie w dniu 30 września 2016 r. Autor kasacji przeoczył jednak, że ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw z (Dz.U. z 2015 r., poz. 396) zwanej dalej także ustawą nowelizującą do wprowadzonych przez nią zmian w przepisach dotyczących zatarcia skazania wyłączyła stosowanie art. 4 § 1 k.k. Według zasady przewidzianej w art. 21 tej ustawy w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem wydanym przed dniem 1 lipca 2015 r. stosuje się przepisy Kodeksu karnego obowiązujące w przedmiocie zatarcia skazania po wejściu w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r., chyba, że okres zatarcia skazania upłynął przed dniem jej wejścia w życie. Jak z powyższego wynika w sprawie II K .../12 Sądu Rejonowego w [...] okres zatarcia skazania upłynął po 1 lipca 2015 r., co oznacza, że do zatarcia skazania znalazły zastosowanie przepisy ustawy nowszej. Art. 1 pkt 41 ustawy nowelizującej z dniem 1

lipca 2015 r. do art. 76 § 1 k.k. dodał w zdaniu drugim m. in „...Przepis art. 108 stosuje się..” Zgodnie z art. 108 k.k., jeżeli sprawcę skazano za dwa lub więcej nie pozostających w zbiegu przestępstw, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań. W konsekwencji o tym, że nie doszło do zatarcia skazania w sprawie II K .../12 Sądu Rejonowego w [...], decyduje skazanie J. K. na karę 7 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z dnia 28 września 2005 r., sygn. akt II KOP.../05 za przestępstwo z art. 43 ust.3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 20 października 2005 r. Skazany został warunkowo zwolniony w dniu 8 maja 2008 r. na okres próby do dnia 23 października 2010 r. W związku z tym stosownie do treści art.107 § 1 k.k. zatarcie skazania na taką karę następuje z mocy prawa z upływem 10 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania. Oznacza to, że okres zatarcia skazania w obydwu tych sprawach jeszcze nie upłynął (art. 108 k.k.).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd potraktował przedmiotową kasację jako bezzasadną w stopniu oczywistym, skutkującym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Mając na względzie sytuację majątkową i osobistą skazanego należało mocą art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. zwolnić go od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

kc